

Test Paper : III

Test Subject : TOURISM ADMINISTRATION AND MANAGEMENT

Test Subject Code : K-1114

Test Booklet Serial No. : _____

OMR Sheet No. : _____

Roll No. _____

(Figures as per admission card)

Name & Signature of Invigilator/s

Signature: _____

Name : _____

Signature: _____

Name : _____

Paper : III

Subject : TOURISM ADMINISTRATION AND MANAGEMENT

Time : 2 Hours 30 Minutes

Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 24

Number of Questions in this Booklet : 75

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು

- ಈ ಪುಟದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ರೋಲ್ ನಂಬರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬಹು ಆಯ್ಕೆ ವಿಧದ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಮಗೇನಿಡಲಾಗುವುದು. ಮೊದಲ 5 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಕೋರಲಾಗಿದೆ.
(i) ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವಾಕಶ ಪಡೆಯಲು, ಈ ಹೊದಿಕೆ ಪುಟದ ಅಂಚಿನ ಮೇಲಿರುವ ಪೇಪರ್ ಸೀಲನ್ನು ಹರಿಯಿರಿ. ಸ್ವಿಚ್ ಸೀಲ್ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಡಿ. ತೆರದ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಡಿ.
(ii) ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಖಪುಟದ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ತಾಳಿ ನೋಡಿರಿ. ಪುಟಗಳು/ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾಣೆಯಾದ, ಅಥವಾ ದ್ವಿಪ್ರತಿ ಅಥವಾ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ದೋಷಪೂರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ 5 ನಿಮಿಷದ ಅವಧಿ ಒಳಗೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ಸರಿ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಬಳಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ (A), (B), (C) ಮತ್ತು (D) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಪರ್ಯಾಯ ಉತ್ತರಗಳಿವೆ. ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಎದುರು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರದ ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಅಂಡಾಕೃತಿಯನ್ನು ಕವಾಚಿಸಬೇಕು.
ಉದಾಹರಣೆ: (A) (B) (C) (D)
(C) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವಾಗಿದ್ದಾಗ.
- ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು, ಪತ್ರಿಕೆ III ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸೂಚಿಸತಕ್ಕದ್ದು. OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂಡಾಕೃತಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದರೆ, ಅದರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಓದಿರಿ.
- ಎಲ್ಲಾ ಕರಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.
- ನಿಮ್ಮ ಗುರುತನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಬಹುದಾದ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು, ಸಂಗತವಾದ ಸ್ಥಳ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಡಿ, ನೀವು ಅನರ್ಹತೆಗೆ ಬಾಧ್ಯರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಗಿದನಂತರ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಂತೆ ನೀವು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯ ಹೊರಗೆ OMR ನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಿ ಕೊಡಬೇಡಿ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ, ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಕಲು OMR ಉತ್ತರ ಹಾಳೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು.
- ನೀಲಿ/ಕಪ್ಪು ಬಾಲ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಪೆನ್ ಮಾತ್ರವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.
- ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಟರ್ ಅಥವಾ ಲಾಗ್ ಟೇಬಲ್ ಇತ್ಯಾದಿಯು ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಸರಿ ಅಲ್ಲದ ಉತ್ತರಗಳಿಗೆ ಋಣ ಅಂಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of seventy five multiple-choice type of questions.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
(i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
(ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D)
where (C) is the correct response.
- Your responses to the question of Paper III are to be indicated in the OMR Sheet kept inside the Booklet. If you mark at any place other than in the ovals in OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
- Read the instructions given in OMR carefully.
- Rough Work is to be done in the end of this booklet.
- If you write your name or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the test OMR Answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must NOT carry it with you outside the Examination Hall.
- You can take away question booklet and carbon copy of OMR Answer Sheet soon after the examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
- There is no negative marks for incorrect answers.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಪೇಪರ್ - III

ಗಮನಿಸಿ : ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು (75) ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಎರಡು

(2) ಅಂಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

1. 7 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಂತಾರ ಅರಸು ಮನೆತನದ ಸ್ಥಾಪಕ ಜಿನದತ್ತಾಚಾರ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನ್ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು.

- (A) ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ (B) ಹೊಂಬುಚ
(C) ಮೂಡಬಿದರಿ (D) ಕಾರ್ಕಳ

2. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲೇರು ಎಂಬ ಸರೋವರ ಇರುತ್ತದೆ ?

- (A) ಕರ್ನಾಟಕ (B) ತಮಿಳುನಾಡು
(C) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (D) ಸೀಮಾಂಧ್ರ(A. P.)

3. ಜಲಜೀವಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗದ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವುದು ?

- (A) ಮುಕ್ತ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಪದರದ ಕ್ರಮ
(B) ಆಳವಿಲ್ಲದ ಕೊಳ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು
(C) ಜವುಗು ಮತ್ತು ಪೊದೆಗಳು
(D) ನದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಸರಗಳು

4. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ(A) : ಬ್ರಾಂಡ್ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮೈಲೇಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವ ತತ್ವವು ಇತರ ವರ್ಗಗಳಾದ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಮೈಲೇಜ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ತತ್ವವು ಒಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿಯಾಗಿದ್ದು, (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
(C) (A) ತಪ್ಪು, (R) ಸರಿಯಾಗಿದೆ
(D) (A) ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪಾಗಿದೆ

5. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಪಟ್ಟಿ-I ಪ್ರವಾಸಿ ಸಂಘಟನೆ	ಪಟ್ಟಿ-II ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವರ್ಷ
1) TFCI	i) 1954
2) FHRAI	ii) 1966
3) ASTA	iii) 1989
4) UFTAA	iv) 1931

ಸಂಕೇತಗಳು :

	1	2	3	4
(A)	ii	iv	iii	i
(B)	iv	ii	i	iii
(C)	iii	ii	i	iv
(D)	iii	i	iv	ii

6. ದೊಡ್ಡನಾಯಕ, 1546-1549 ರಲ್ಲಿ ಅಫೋರೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು ?

- (A) ಬನವಾಸಿ (B) ಸುಂಡ
(C) ಇಕ್ಕೇರಿ (D) ಕೆಳದಿ

7. “ಖಾಸಿ” ಎಂಬ ಗಿರಿಜನರು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು ?

- (A) ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ (B) ಮೇಘಾಲಯ
(C) ತ್ರಿಪುರ (D) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್

8. ವಿಮಾನಯಾನಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯ ಒಂದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.

- (A) ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೇಡಿಕೆ
(B) ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಪೂರೈಕೆ
(C) TIM
(D) ಒಂದು ವಿಮಾನ ಯಾನ ಸಾರಿಗೆಯ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ

TOURISM ADMINISTRATION AND MANAGEMENT

PAPER – III

Note : This paper contains **seventy-five (75)** objective type questions. **Each** question carries **two (2)** marks. **All** questions are **compulsory**.

1. A famous Jain Pilgrimage centre in Karnataka established in 7th Century by Jinadattacharya founder of the Santhara Dynasty is located at
(A) Shravanabelagola
(B) Hombucha
(C) Moodabidari
(D) Karkala
2. Name the State in which Kolleru lake is situated ?
(A) Karnataka
(B) Tamil Nadu
(C) Maharashtra
(D) Seemandra (A.P.)
3. What are the aquatic plant system ?
(A) Free water surface systems
(B) Shallow ponds with floating or submerged aquatic plants
(C) Marshes and Bushes
(D) River systems and its environs
4. **Assertion (A)** : The concept of rewarding brand loyal customers through mileage points has spread to various sectors like hotels, service and many manufacturing sector.
Reason (R) : The concept of mileage points have been a popular tool for marketing.
Codes :
(A) Both (A) and (R) are true and (R) is right explanation
(B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the right explanation
(C) (A) is false, (R) is true
(D) (A) is true but (R) is false

5. Here are two list of items. The candidate has to match an item in one list with an item in another.

List-I	List-II
Tourism Organisation	Year of Founding
1) TFCI	i) 1954
2) FHRAI	ii) 1966
3) ASTA	iii) 1989
4) UFTAA	iv) 1931

Codes :

	1	2	3	4
(A)	ii	iv	iii	i
(B)	iv	ii	i	iii
(C)	iii	ii	i	iv
(D)	iii	i	iv	ii

6. Identify the place, where Aghoreswara Temple was built by Doddanayaka during 1546-1549.
(A) Banavasi
(B) Sunda
(C) Ikkeri
(D) Keladi
7. Which State is inhabited by the Tribe known as Khasi ?
(A) Arunachal Pradesh
(B) Meghalaya
(C) Tripur
(D) Nagaland
8. If we collect data related to the total number of seats available in an airline, then we are trying to assess the
(A) Tourism demand of a particular region
(B) Tourism supply of a particular region
(C) TIM
(D) Occupancy rate of a particular airline

9. ಒಂದು ಕಾರ್ಯದ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿದೆ

- (A) ಲಾಭದ ಶೇಕಡಾವಾರುವಿನ ಬದಲಾವಣೆ
ಮಾರಾಟದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆ
- (B) ಲಾಭದ ಶೇಕಡಾವಾರುವಿನ ಬದಲಾವಣೆ
ಅಸ್ಥಿರ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆ
- (C) ಲಾಭದ ಶೇಕಡಾವಾರುವಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ
ಪೂರ್ಣ ಮೊತ್ತದ ಬೆಲೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರುವಿನಲ್ಲಿ
ಬದಲಾವಣೆ
- (D) ಮೊತ್ತದ ಬೆಲೆ
ಮೊತ್ತದ ಆದಾಯ

10. ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿವೆ?

- 1) ಗೈರ್
- 2) ಗಾವರಿ
- 3) ವಾಲಾರ್
- 4) ಧಾಮಲ್

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) 1, 3, 4
(B) 2, 3, 4
(C) 1, 2, 3
(D) 1, 2, 4

11. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ(A) : ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲಕರ ಸಾಲದ ನಿಯಮ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಕಾರಣ(R) : ಸಾಲದ ನಿಯಮ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾರಾಟ ಹಾಗೂ ಲಾಭವಾಗುವುದು.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿಯಾಗಿವೆ
(B) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲ
(C) (R) ಸರಿ ಆದರೆ (A) ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದು
(D) (A) ಮತ್ತು (R) ತಪ್ಪಾಗಿವೆ

12. ನಗರಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವುದು

- (A) ನಗರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನನ ಪ್ರಮಾಣ ಇರುವುದು
(B) ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನನ ಪ್ರಮಾಣ ಇರುವುದು
(C) ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದು
(D) ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವುದು

13. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದೇಶವು, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಮಾರುವಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿದೆ.

- (A) ಯು. ಎಸ್. ಎ. (B) ಚೈನಾ
(C) ಇಂಡಿಯಾ (D) ಫ್ರಾನ್ಸ್

14. ಹಿಂದಿನ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು.

- (A) ಮಾರಾಟದ ಉತ್ತೇಜನ
(B) ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾರಾಟ
(C) ಪ್ರಚಾರಣೆ
(D) ಜಾಹೀರಾತು

15. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಪಟ್ಟಿ-I	ಪಟ್ಟಿ-II
ಕಡಲತೀರ	ಸ್ಥಳಗಳು
1) ಚೌಪಾತಿ	i) ತಮಿಳುನಾಡು
2) ಬೀಟಲ್	ii) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
3) ಟ್ರ್ಯಾನ್ಸ್‌ಕ್ವಿಬಾರ್	iii) ಗೋವಾ
4) ಬೆಪೋರೆ	iv) ಕೇರಳ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	1	2	3	4
(A)	iii	i	iv	ii
(B)	ii	iii	i	iv
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	iii	iv	ii	i

9. The degree of operating leverage is equal to
- (A) $\frac{\text{Percentage change in profit}}{\text{Percentage change in sales}}$
- (B) $\frac{\text{Percentage change in profit}}{\text{Percentage change in variable cost}}$
- (C) $\frac{\text{Percentage change in profit}}{\text{Percentage change in total cost}}$
- (D) $\frac{\text{Total cost}}{\text{Total revenue}}$
10. Which of the following are the folk dances of Rajasthan ?
- 1) Gair
  - 2) Gavri
  - 3) Walar
  - 4) Dhamal
- Codes :**
- (A) 1, 3, 4
- (B) 2, 3, 4
- (C) 1, 2, 3
- (D) 1, 2, 4
11. **Assertion (A) :** Optimum credit policy indicates allowing maximum credit to well known customers, depending upon the situation of the industry.
- Reasoning (R) :** When credit policy is optimum, it results in more sales and more profit.
- Codes :**
- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) (A) is true but (R) is not the correct explanation
- (C) (R) is true but (A) is false
- (D) Both (A) and (R) are false
12. An increase in urban population takes place at a rate much faster than rural populations.
- (A) Urban population has high birth rate
- (B) Rural population has high birth rate
- (C) Large number of people migrate to urban centres
- (D) Urban centres are nearer to rural areas
13. Which country among the following, consolidated its position as the Number One tourism source market in the world ?
- (A) USA (B) China
- (C) India (D) France
14. During the post purchase phase, the maximum effectiveness is that of
- (A) Sales promotion
- (B) Personal selling
- (C) Publicity
- (D) Advertising
15. Here are two list of items. The candidate has to match an item in List-I with an item in another.
List-I	List-II
Beaches	Location
1) Chowpathy	i) Tamil Nadu
2) Betul	ii) Maharashtra
3) Tranquebar	iii) Goa
4) Beypore	iv) Kerala
- Codes :**
	1	2	3	4
(A)	iii	i	iv	ii
(B)	ii	iii	i	iv
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	iii	iv	ii	i

16. ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದ ಶ್ರವಣಗಳು ಕೇಳದೆ ಇರುವ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ - ಈ ಹೇಳಿಕೆಯು ಯಾವ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ?

- (A) ಅಶೋಕನ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ
- (B) ಮೌರ್ಯನ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ
- (C) ವಿಜಯನಗರ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ
- (D) ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ

17. ಭಾರತದ ಮಾನ್ಯನ್ ವಾಯುಗುಣವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ?

- (A) ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಟಿಬೆಟ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅಡೆತಡೆಗಳು
- (B) ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ರುವದಲ್ಲಿ ಟ್ರೋಪೋಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ಮೇಲ್ದರದ ಗಾಳಿಯ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ಚಲನೆ
- (C) ಟ್ರೋಪೋಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ಮೇಲ್ದರದ ಜೆಟ್ ಸ್ಟ್ರೀಮಿನ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ಚಲನೆ
- (D) ಏಷ್ಯಾ ಖಂಡದ ಅಗಾಧ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾದ ಸಾಗರ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ತಣ್ಣಗಾಗುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

18. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

- i) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ವಿದೇಶೀಯರ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು.
- ii) ವಿಶ್ವದ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಆಫೀಸು ಅದರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಬಹಳ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- iii) TAAI ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ, ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ರಕ್ಷಣೆ.
- iv) ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ಗುಂಪುಗಳು ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) i, ii ಮತ್ತು iii
- (B) ii, iii ಮತ್ತು iv
- (C) i, ii ಮತ್ತು iv
- (D) i, ii, iii ಮತ್ತು iv

19. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು ?

- (A) ಪ್ರಮುಖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದು
- (B) ಆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು
- (C) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವುದು, ಅದರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು
- (D) ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸುವುದು

20. ಏರ್ ಇಂಡಿಯಾ ವಿಮಾನ (AI 573) ಚೆನ್ನೈ ನಗರವನ್ನು 12.30 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಲಂಬೊ ನಗರವನ್ನು (+6.00 GMT) 14.10 ಅದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ತಲುಪುವುದು. ಈ ವಿಮಾನದ ಹಾರುವ ವೇಳೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ.

- (A) 1 ಗಂಟೆ 40 ನಿಮಿಷಗಳು
- (B) 1 ಗಂಟೆ 10 ನಿಮಿಷಗಳು
- (C) 1 ಗಂಟೆ 20 ನಿಮಿಷಗಳು
- (D) 1 ಗಂಟೆ 30 ನಿಮಿಷಗಳು

21. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ(A) : ಚಾಲ್ತಿ ಆಸ್ತಿಯ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಆದಾಯವೆಂದು ಕ್ಯಾಷ್ ಪೊಲ್ಲ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗ, ನಗದು ಹಣ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿಯಾಗಿವೆ
- (B) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ
- (C) (A) ಮತ್ತು (R) ತಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತವೆ
- (D) (R) ಸರಿ ಆದರೆ (A) ತಪ್ಪು

16. "Eyes have never seen and ears have never heard such an empire on earth". Identify the Empire to which the above statement refers to
- (A) Ashok's Empire
  - (B) Mouryan Empire
  - (C) Vijayanagara Empire
  - (D) British Empire
17. Which of the following factors are related with the origin of Indian Monsoon ?
- (A) The role of the position of Himalayas and Tibet Plateau as mechanical barrier
  - (B) The existence of upper air circulation whirls over North and South poles in the troposphere
  - (C) The circulation of upper air jet streams in the troposphere
  - (D) Different heating and cooling of huge land mass of Asia and Indian ocean
18. Find out the true statements and select the correct answer from the codes given below the statements.
- i) To be useful in India, foreigner's credit card must be globally valid
  - ii) General Assembly is the supreme and sovereign body of the WTO
  - iii) The chief objective of the TAAI is to protect the foreign tourists from all possible threats
  - iv) The members of an affinity group have common interest
- Codes :**
- (A) i, ii and iii
  - (B) ii, iii and iv
  - (C) i, ii and iv
  - (D) i, ii, iii and iv
19. What is the basic objective of market segmentations ?
- (A) To identify target market niches
  - (B) To define clearly such market niches as have similar characteristics and features
  - (C) To divide the market into a few geographical sections so that logistic operations could be facilitated
  - (D) To concentrate on a particular market
20. Air India Flight (AI 573) leaves Chennai at 12.30 hrs. and reaches Colombo (+6.00 GMT) at 14.10 hrs. same day. Calculate the flying time.
- (A) 1 hr. 40 min.
  - (B) 1 hr. 10 min.
  - (C) 1 hr. 20 min.
  - (D) 1 hr. 30 min.
21. **Assertion (A) :** The sale of current asset is shown as a source of income in cash flow statement.
- Reasoning (R) :** Because when are sell current asset, immediately hard cash is received.
- Codes :**
- (A) Both (A) and (R) are true
  - (B) (A) is true but (R) is not the correct explanation
  - (C) Both (A) and (R) are false
  - (D) (R) is true but (A) is false

22. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿ-I ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ-II ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಪಟ್ಟಿ-I ನದಿಗಳು	ಪಟ್ಟಿ-II ಉಪನದಿಗಳು
a) ಕೃಷ್ಣ	1) ಚಂಬಲ್
b) ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ	2) ಇಂದ್ರಾವತಿ
c) ಗೋದಾವರಿ	3) ಟಿಸ್ಟ
d) ಯಮುನ	4) ಭೀಮ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	3	4	1	2
(C)	4	3	1	2
(D)	3	4	2	1

23. ಭಾಕ್ರಾ, ಹಿರಾಕುಡ್, ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ, ಯುಕ್ತೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನದಿಗಳ ಗುಂಪಿನ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

- (A) ಬಿಯಾಸ್, ಮಹಾನದಿ, ಗೋದಾವರಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿ
 (B) ಬಿಯಾಸ್, ಮಹಾನದಿ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ನರ್ಮದ
 (C) ಸಟ್ಲೆಜ್, ಮಹಾನದಿ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿ
 (D) ರಾವಿ, ಸಟ್ಲೆಜ್, ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ನರ್ಮದ

24. 100 ಅಂಕಿಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸಮ ಅಂಶ ಇರುವಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸಿದಾಗ

- (A) ಮೀಡಿಯನ್ (B) ಕೊರಿಲೇಶನ್
 (C) ಮೋಡ್ (D) ಪರ್ಸೆಂಟೈಲ್ಸ್

25. ಡೋಕ್ಸ್ ಸ್ ಇರಿಡೆಕ್ಸ್ ಮಾಡೆಲ್ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಭಾಗಿಯಾಗಿರುವುದು ?

- 1) ಅಪತಿ 2) ಯುಪೋರಿಯ
 3) ಎಂಪತಿ 4) ಅಂಟೆಗೋನಿಜಂ

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) 2, 3, 4 (B) 1, 2, 4
 (C) 1, 2, 3 (D) 1, 3, 4

26. ವಿಜಯನಗರ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಯಾವ ರಾಜ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ?

- (A) ಸಂಗಮ ರಾಜವಂಶಸ್ಥರು
 (B) ಸಾಳ್ವ ರಾಜವಂಶಸ್ಥರು
 (C) ತುಳುವ ರಾಜವಂಶಸ್ಥರು
 (D) ಅರವೀಡು ರಾಜವಂಶಸ್ಥರು

27. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ನಗರದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ವೇಳೆ 82 $\frac{1}{2}$ ° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶವು ಹಾದು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ ?

- (A) ನವದೆಹಲಿ (B) ಭೋಪಾಲ್
 (C) ಅಲಹಾಬಾದ್ (D) ಗ್ವಾಲಿಯರ್

28. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ(A) : ಹರಪ್ಪನಾಗರಿಕತೆಯ ಜನರು ಅಂದಿನ ಅನೇಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಜನರ ಜೊತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಕಾರಣ (R) : ಕಂಚಿನ ಯುಗದ ನಾಗರಿಕ ಜನರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿ
 (B) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿ, ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರುವುದಿಲ್ಲ
 (C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
 (D) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ

29. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿ-I ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ-II ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಪಟ್ಟಿ-I ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳು	ಪಟ್ಟಿ-II ರಾಜ್ಯಗಳು
1) ರಾಫೆ	i) ಹರಿಯಾಣ
2) ಧಾಮಲ್	ii) ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್
3) ಕೂಕಿ	iii) ಕಾಶ್ಮೀರ
4) ಚಿರಾವ್	iv) ಮಿಜೋರಾಂ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	1	2	3	4
(A)	iv	i	iii	ii
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iii	i	ii	iv

22. Match List-I with List-II and select the correct answer using the codes given below :

List-I (Rivers)	List-II (Their tributaries)
a) Krishna	1) Chambal
b) Brahmaputra	2) Indravathi
c) Godavari	3) Tista
d) Yamuna	4) Bhima

Codes :

	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	3	4	1	2
(C)	4	3	1	2
(D)	3	4	2	1

23. Bhakra, Hirakud, Nagarjuna Sagar, Ukai are situated respectively on
- (A) Beas, Mahanadi, Godavari and Tapti
- (B) Beas, Mahanadi, Krishna and Narmada
- (C) Sutlej, Mahanadi, Krishna and Tapti
- (D) Ravi, Sutlej, Cauveri and Narmada

24. The value dividing the series in 100 equal part is known as
- (A) Median (B) Correlation
- (C) Mode (D) Percentiles

25. Which of the following are part of Doxey's Irridex model ?
- 1) Apathy 2) Euphoria
- 3) Empathy 4) Antagonism

Codes :

(A) 2, 3, 4	(B) 1, 2, 4
(C) 1, 2, 3	(D) 1, 3, 4

26. Identify the dynasty to which the most famous ruler of Vijayanagara Sri Krishnadevaraya belongs to

- (A) Sangama dynasty
- (B) Salva dynasty
- (C) Tuluva dynasty
- (D) Aravidu dynasty

27. Indian Standard Time is the local time of $82\frac{1}{2}^{\circ}$ East longitude passes through

- (A) New Delhi (B) Bhopal
- (C) Allahabad (D) Gwalior

28. **Assertion (A)** : Harappan civilization had extensive trade contacts with other contemporary civilization.

Reason (R) : Bronze Age Civilisations were sustained by elaborate exchange networks.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

29. Here are two lists of items. The candidate has to match an item in List-I with an item in List-II.

List-I Folk Dances	List-II States
1) Rauf	i) Haryana
2) Dhamal	ii) Nagaland
3) Kuki	iii) Kashmir
4) Chiraw	iv) Mizoram

Codes :

	1	2	3	4
(A)	iv	i	iii	ii
(B)	i	iv	iii	ii
(C)	ii	iv	i	iii
(D)	iii	i	ii	iv

30. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ(A) : ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಅನೇಕ ಘಟ್ಟಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಭಾರತದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪೂರೈಕೆಗಳು ಬಹಳ ಗರಿಷ್ಠ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿ ಮತ್ತು (R), (A) ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ
 (B) (A) ತಪ್ಪು (R) ಸರಿ
 (C) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
 (D) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು

31. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿ-I ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ-II ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಪಟ್ಟಿ-I ಸ್ಥಳಗಳ ಹೆಸರು	ಪಟ್ಟಿ-II ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು, ಎಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳಗಳು ಇರುವುವು
a) ಅಂಬೆಗಾಲು ಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯ	1) ಬಳ್ಳಾರಿ
b) ಕುಮಾರ ಪರ್ವತ	2) ರಾಮನಗರ
c) ದೇವಭಾಗ್ ದ್ವೀಪ	3) ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ
d) ಸಂಗನಕಲ್ಲು	4) ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	2	1	4	3
(B)	2	3	4	1
(C)	1	4	3	2
(D)	3	1	2	4

32. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ(A) : ಭಾರತದಲ್ಲಿ 1950-51 ರಿಂದ 2010-11ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 20 ಭಾಗದಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಈ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ಮತ್ತು (R) ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸರಿ ಮತ್ತು (R), (A) ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಯಾಗಿದೆ
 (B) (A) ಮತ್ತು (R) ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿವೆ, ಆದರೆ (R), (A) ಯ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ ಅಲ್ಲ
 (C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು
 (D) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ

33. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿ-I ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ-II ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಪಟ್ಟಿ-I ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸ್ಥಳ	ಪಟ್ಟಿ-II ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳ
a) ಅಜಂತ	1) ಚಂಡೇಲ್ ಆಳುವವರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು
b) ಎಲ್ಲೋರ	2) ಗುಹೆಯ ಬಣ್ಣದ ಕಲೆ
c) ಖಜುರಾಹೋ	3) ಕೈಲಾಸ್ ದೇವಸ್ಥಾನ
d) ಎಲಿಫೆಂಟಾ	4) ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೆತ್ತನೆಗಳು

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	2	3	1	4
(B)	2	4	1	3
(C)	1	3	4	2
(D)	3	2	4	1

30. Assertion (A) : Tourism development directly depends on the performances of tourism suppliers at various stages.

Reason (R) : Poor integration of tourism suppliers is the major issue in Indian tourism industry.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the right explanation for (A)
- (B) (A) is false, (R) is true
- (C) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the right explanation
- (D) (A) is true, but (R) is false

31. Match the List-One with the List-Two and select the correct answer from the codes given below :

List-One	List-Two
Name of the Place	Name of the District in which it is located
a) Ambegaluru Krishna Temple	1) Bellary
b) Kumara Parvatha	2) Ramanagara
c) Devabaghu Island	3) Dakshina Kannada
d) Sanganakallu	4) Uttara Kannada

Codes :

	a	b	c	d
(A)	2	1	4	3
(B)	2	3	4	1
(C)	1	4	3	2
(D)	3	1	2	4

32. Assertion (A) : In India, the net sown area increased by about 20% from the year 1950-51 to 2010-11.

Reason (R) : During the same period, there had been a gradual decrease in the area under forest.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are individually true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are individually true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

33. Match the item in List-I with an item in List-II.

List-I	List-II
Tourist Spot	Famous Place
a) Ajanta	1) Temples of Chandel Rulers
b) Ellora	2) Cave paintings
c) Khajuraho	3) Kailasha Temple
d) Elephanta	d) Brahmanical sculptures

Codes :

	a	b	c	d
(A)	2	3	1	4
(B)	2	4	1	3
(C)	1	3	4	2
(D)	3	2	4	1

34. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ?

- (A) ರೆಫರೆಲ್
- (B) ಪರಿಣಿತ
- (C) ಹಣಕಾಸಿನ
- (D) ಭೌತಿಕ

35. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ಪ್ರವಾಸಾಧಿಕಾರ ಪತ್ರದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸ್ಕೀನ್‌ಚೆನ್ ವೀಸಾವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

- 1) ಕಡಿಮೆ ಕಾಲದ ಪ್ರವಾಸಾಧಿಕಾರ ವೀಸಾ
- 2) ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲಾವಧಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೀಸಾ
- 3) ಟ್ರ್ಯಾನ್ಸಿಟ್ ವೀಸಾ
- 4) ವ್ಯಾಪಾರದ ವೀಸಾ

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) 1, 2, 3
- (B) 1, 3, 4
- (C) 1, 2, 4
- (D) 2, 3, 4

36. ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು, WTTC ಜೊತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಲು ನಿಯೋಜಿಸಿದೆ ?

- (A) ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
- (B) ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
- (C) ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
- (D) ಸ್ಟ್ಯಾನ್‌ಫೋರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

37. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಟ್ಟಿ-I ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ-II ಸರಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

ಪಟ್ಟಿ-I	ಪಟ್ಟಿ-II
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ	ರಾಜ್ಯಗಳು
ಮತ್ತು ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮ	
a) ನಂದನ್ ಕಾನನ್	1) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
b) ಖಾಜಿರಂಗ	2) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ
c) ಬಂದೇವ್ ಘರ್	3) ಒಡಿಸ್ಸಾ
d) ಮೇಲ್ಘಾಟ್	4) ಅಸ್ಸಾಂ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	4	3	1	2
(C)	3	4	1	2
(D)	3	4	2	1

38. ಭಾರತದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅರಣ್ಯ ಆಕ್ರಮಿತ ಪ್ರದೇಶವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- (A) 36.27%
- (B) 19.39%
- (C) 33.23%
- (D) 26.39%

39. ಒಂದು ಕೆಲಸವು ಪುನಃರುಚ್ಚಿಸಿದಾಗ ಅದರ ನಿಯಂತ್ರಣವು

- (A) ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು
- (B) ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು
- (C) ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು
- (D) ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು

40. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹುಲಿ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ನಿಷೇಧವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದೆ ?

- (A) 2011
- (B) 2010
- (C) 2012
- (D) 2013

34. Which one of the following is the best power of authority ?

- (A) Referral
- (B) Expert
- (C) Financial
- (D) Physical

35. Which of the following represents different types of schengen visa ?

- 1) Short period visa
- 2) Long period national visa
- 3) Transit visa
- 4) Business visa

Codes :

- (A) 1, 2, 3
- (B) 1, 3, 4
- (C) 1, 2, 4
- (D) 2, 3, 4

36. With which university, WTTC is associated for its research work.

- (A) Oxford university
- (B) Cambridge university
- (C) Harvard university
- (D) Stanford university

37. Match List-I with List-II and select the correct answer using the codes given below :

List-I	List-II
(National Park and Wildlife Sanctuaries)	(States)

a) Nandan Kanan	1) Maharashtra
b) Kaziranga	2) M.P.
c) Bandhav Garh	3) Odisha
d) Melghat	4) Assam

Codes :

	a	b	c	d
(A)	4	3	2	1
(B)	4	3	1	2
(C)	3	4	1	2
(D)	3	4	2	1

38. In India, the total forest cover (as a percentage of land area) is

(A) 36.27%	(B) 19.39%
(C) 33.23%	(D) 26.39%

39. If the nature of work is repetitive, the span of control

- (A) Decreases
- (B) Increases
- (C) Remains the same
- (D) Increases only if the subordinates are technically perfect

40. In which year did the Supreme Court lift the ban on tiger tourism in core areas of reserves and sanctuaries in India ?

- (A) 2011
- (B) 2010
- (C) 2012
- (D) 2013

41. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪಟ್ಟಿ-I ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ-II ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

ಪಟ್ಟಿ-I	ಪಟ್ಟಿ-II
ಪ್ರವಾಸ ಸ್ಥಳ	ಪ್ರವಾಸಸ್ಥಳ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು
a) ಕಲ್ಲಿನ ರಥ	1) ಬೀದರ್
b) ಸತ್ ಮಂಜಿಲ್	2) ಬಳ್ಳಾರಿ
c) ಕ್ವಾಜ ಬಂಡೆ ನವಾಜ್ ದರ್ಗ	3) ಬಿಜಾಪುರ
d) ತಕ್ಕಟ್ ಮಹಲ್	4) ಗುಲ್ಬರ್ಗ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	4	3	1	2
(B)	2	3	4	1
(C)	2	1	4	3
(D)	1	4	3	2

42. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನೊಂದರಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

- (A) ಮನುಷ್ಯನ ಸಮಗ್ರ ಸ್ವಭಾವದ ಅನುಗುಣವಾಗಿ
(B) ಸಮಾಜದ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ
(C) ಯಾವ ಆದರ್ಶ ಇಲ್ಲದ ಜನರು
(D) ಜನರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಕ್ರಮ

43. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿ-I, ಪಟ್ಟಿ-II ಗಳನ್ನು ಸರಿ ಉತ್ತರದಿಂದ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

ಪಟ್ಟಿ-I	ಪಟ್ಟಿ-II
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ	ವಸಾಹತುಗಳು
a) ಡಚ್	1) ಗೋವಾ
b) ಇಂಗ್ಲೀಷ್	2) ಪುಲಿಕೇಟ್
c) ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್	3) ಹೂಗ್ಲಿ
d) ಫ್ರೆಂಚ್	4) ಚಿನ್ನೂರ್

ಸಂಕೇತಗಳು :

	a	b	c	d
(A)	3	4	1	2
(B)	1	3	2	4
(C)	2	3	1	4
(D)	2	1	4	3

44. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಆನ್‌ಲೈನ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಏಜೆಂಟರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಏಜೆಂಟರಿಗೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ ಒಡ್ಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರಣ (R) : ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಏಜೆಂಟರಿಗಿಂತ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ ಏಜೆಂಟರು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ
(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸರಿ, ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ ಅಲ್ಲ
(C) (A) ಮತ್ತು (R) ಎರಡೂ ಸರಿ, ಹಾಗೂ (R) ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆ
(D) (A) ಸರಿ ಹಾಗೂ (R) ತಪ್ಪು

45. ಈ ಕೆಳಗಿನ GDS ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಅವು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದ ಕ್ರಮದಂತೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

- 1) ಪ್ರಪಂಚದ ಸ್ಪ್ಯಾನ್
2) ಗೆಲಿಲಿಯೋ
3) ಸ್ಯಾಬರ್
4) ಆಮೆಡಿಯಸ್

ಸಂಕೇತಗಳು :

- (A) 4, 3, 2, 1
(B) 3, 2, 4, 1
(C) 2, 3, 1, 4
(D) 1, 3, 2, 4

46. U.N.W.T.O. ಇದರ ಮೂಲ ಹೆಸರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

- (A) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ
(B) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಥೆ
(C) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆ
(D) ಯುನೈಟೆಡ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ಯೂರಿಸಂ ಆರ್ಗನೈಜೇಷನ್

41. Match the List-One with the List-Two and select the correct answer from the codes given below :

List-One	List-Two
Name of the destination	District to which then belong
a) Stone chariot	1) Bidar
b) Sat Manzil	2) Bellary
c) Khwaja Banda Nawaz Darga	3) Bijapur
d) Takht Mahal	4) Gulbarga

Codes :

	a	b	c	d
(A)	4	3	1	2
(B)	2	3	4	1
(C)	2	1	4	3
(D)	1	4	3	2

42. Culture may be defined more suitably as

- (A) Sum total of collective behaviour
- (B) Pattern of arrangement, material and behaviour adopted by society
- (C) Un confined ideology of people
- (D) Typical habit pattern of people

43. Match an item in List-I with an item in List-II.

List-I	List-II
Nationality	Important Settlements
a) Dutch	1) Goa
b) English	2) Pulicut
c) Portuguese	3) Hughli
d) French	4) Chinsure

Codes :

	a	b	c	d
(A)	3	4	1	2
(B)	1	3	2	4
(C)	2	3	1	4
(D)	2	1	4	3

44. **Assertion (A)** : Online travel agents pose a threat to traditional travel agents.

Reason (R) : Online travel agents offer services at a much cheaper rate compared to traditional travel agents.

Codes :

- (A) (A) is false, (R) is true
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the right explanation
- (C) Both (A) and (R) are true and (R) is the right explanation
- (D) (A) is true (R) is false

45. Arrange the following GDS companies in the order of their establishment.

- 1) World span
- 2) Galileo
- 3) Sabre
- 4) Amadeus

Codes :

- (A) 4, 3, 2, 1
- (B) 3, 2, 4, 1
- (C) 2, 3, 1, 4
- (D) 1, 3, 2, 4

46. Identify the original name of UNWTO.

- (A) International Travel Trade Organisation
- (B) International Union of Official Tourist Publicity Organisation
- (C) International Travel and Tourism Association
- (D) United Nations Tourism Organization

47. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ(A) : ಕ್ಯಾಲಿಪೋರ್ನಿಯ ಪ್ರದೇಶವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ (R) : ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ವಾಯುಗುಣವು ಹುಳಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

(A) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿ ಮತ್ತು (R), (A) ಅನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ

(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿ ಆದರೆ (R), (A) ಅನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ

(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು

(D) (A) ತಪ್ಪು ಆದರೆ (R) ಸರಿ

48. ಪರಿಸರ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು _____ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

(A) 1975

(B) 1982

(C) 1980

(D) 1978

49. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರದಿಂದ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

ಪಟ್ಟಿ-I

ಪಟ್ಟಿ-II

1) ನಂದಾದೇವಿ

i) ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ

2) ಸಿಮಿಲಿಪಾಲ್

ii) ಮೇಘಾಲಯ

3) ನಾಕ್ರೆಕ್

iii) ಸಿಕ್ಕಿಂ

4) ದೆಹಾಂಗ್ ದಿಬಾಂಗ್

iv) ಒಡಿಸ್ಸಾ

ಸಂಕೇತಗಳು :

	1	2	3	4
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iii	iv	ii	i
(C)	i	ii	iv	iii
(D)	iii	ii	i	iv

50. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ FAM ಪ್ರವಾಸದ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ ?

1) ಸ್ಥಳದ ಉತ್ತೇಜನ

2) ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಂಶೋಧನೆ

3) ಪ್ರಚಾರ

4) ಅನಾಹುತ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಸಂಕೇತಗಳು :

(A) 1, 2, 4

(B) 1, 3, 4

(C) 2, 3, 4

(D) 1, 2, 3

51. ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಗುಹೆ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾವ ಹಿಂದೂ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದೆ ?

(A) ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು

(B) ವಿಷ್ಣು ದೇವರು

(C) ಶಿವ ದೇವರು

(D) ನರಸಿಂಹ ದೇವರು

52. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಕ್ರಮವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ?

(A) ಕಾಲುವೆ

(B) ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ

(C) ಕೆರೆಗಳು

(D) ಇತರೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು

53. ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ (A) : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ರೈಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ.

ಕಾರಣ(R) : ರೈಲುಗಳು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಚಲಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿವೆ.

ಸಂಕೇತಗಳು :

(A) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿಯಾಗಿವೆ

(B) (A) ಮತ್ತು (R) ಸರಿ, ಆದರೆ (R) ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿಲ್ಲ

(C) (A) ಸರಿ ಆದರೆ (R) ತಪ್ಪು

(D) (A) ತಪ್ಪು ಮತ್ತು (R) ಸರಿ

47. **Assertion (A)** : California is well known for fruit gardening.

Reason (R) : Mediterranean climate of this region suits citrus fruits.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) explains (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) does not explain (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

48. The Environment Impact Assessment (EIA) Programme was introduced in the year

- (A) 1975
- (B) 1982
- (C) 1980
- (D) 1978

49. Here are two list of items. The candidate has to match an item in one list with an item in another.

List-I

List-II

1) Nanda Devi	i) Arunachal Pradesh
2) Similipal	ii) Meghalaya
3) Nokrek	iii) Sikkim
4) Dehang Debang	iv) Odisha

Codes :

	1	2	3	4
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iii	iv	ii	i
(C)	i	ii	iv	iii
(D)	iii	ii	i	iv

50. Which of the following statements indicate the purpose of FAM tours ?

- 1) Destination promotion
- 2) Marketing research
- 3) Publicity
- 4) Damage control

Codes :

- (A) 1, 2, 4
- (B) 1, 3, 4
- (C) 2, 3, 4
- (D) 1, 2, 3

51. Identify to which Hindu God the first Cave temple at Badami is dedicated

- (A) Lord Brahma
- (B) Lord Vishnu
- (C) Lord Shiva
- (D) Lord Narasimha

52. Which means of irrigation accounts for the longest proportion of the irrigation areas in India ?

- (A) Canals
- (B) Wells and tube wells
- (C) Tanks
- (D) Other means

53. **Assertion (A)** : Cottage industries and handicrafts of India flourished due to the development of railways.

Reason (R) : Railways facilitated the movement of goods and commodities across India.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false and (R) is true

54. ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ
 (A) ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ
 (B) ಸಂದೇಶ ಕೊಡುವವನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಡತಡೆಗಳು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ
 (C) ಸಂದೇಶವನ್ನು ರವಾನಿಸುವವನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ
 (D) ಸಂದೇಶ ಕೊಡುವವನಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
55. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡವು ಯಾವ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ ?
 (A) ಚಂಡೀಘಡ (B) ಪಾಟ್ನಾ
 (C) ಬೆಂಗಳೂರು (D) ಲಕ್ನೋ
56. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗು ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳವು ಈ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ.
 (A) ಮುಂಬಯಿ (B) ಚೆನ್ನೈ
 (C) ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ (D) ಕೊಚ್ಚಿನ್
57. ಭರವಸೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಎಂದರೇನು ?
 (A) ಮೊದಲೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರವಾಸದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ
 (B) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸದಂತೆ
 (C) 60 ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಮಿಷನ್ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರವಾಸ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಏಜೆಂಟರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವುದು
 (D) ಪ್ರವಾಸದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಿರುವಂತೆ ನಡೆಯುವುದು. ರದ್ದಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು
58. ಹೊಸಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ, ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು
 (A) ಸರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವುದು
 (B) ಸರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವುದು
 (C) ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿರುವ ಜನರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು
 (D) ವಿಚಾರ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಕ್ರಮದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ
59. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
 (A) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರವಾಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಸಂಸ್ಥೆ
 (B) ಪ್ರವಾಸ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ
 (C) ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ
 (D) UNWTO – ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ
60. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪರಮಾಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಿದರು ?
 (A) ಚಂಡೀಪುರ
 (B) ಟ್ರಾಂಬೆ
 (C) ಶ್ರೀಹರಿಕೋಟ
 (D) ಪೊಕ್ರಾನ್
61. “ಫ್ಲೈಡ್ಸ್ ವ್ಹ” ಪ್ರವಾಸ ಏನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ?
 (A) ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ಕ್ಯಾಬ್ ಮತ್ತು ಫೆರ್ರೀಸ್
 (B) ಏಕರೈಲು, ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸ
 (C) ಸಮುದ್ರಯಾನ ಪ್ರವಾಸ, ವಿಮಾನಯಾನ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳು
 (D) ವಿಮಾನ, ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರುಗಳು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ

54. In the parlance of communication process
- (A) Feedback is important from the view point of the receiver
  - (B) Barriers are likely to change the message for the benefit of the sender
  - (C) Understanding the message is important from the view point of the sender
  - (D) Feedback need not be sent unless requested by the sender
55. The largest legislative building in India is located at
- (A) Chandigarah
  - (B) Patna
  - (C) Bangalore
  - (D) Lucknow
56. The largest shipyard of India is located at
- (A) Mumbai
  - (B) Chennai
  - (C) Vishakapatnam
  - (D) Kochin
57. What is Guaranteed Tour ?
- (A) A Tour programme specified in advance by the travel agency
  - (B) It is a programme defined by the travel agency
  - (C) It is tour, which is guaranteed to operate unless cancelled 60 days, prior to departure. If it is cancelled within 60 days, full commission is paid to agents of clients
  - (D) Guaranteed tour program scheduled in advance and organised by a travel agency. In case of cancellation commission is paid to agents
58. According to Neo-Classical theory, an organisation is
- (A) A structure with well defined functions
  - (B) A structure with well defined objectives
  - (C) A group of people with a common objectives
  - (D) A structure with order and objective rationality
59. Identify the name of the international Tourism Research Organization.
- (A) International Research Organisation for Travel and Tourism
  - (B) Travel and Tourism Research Association
  - (C) World Tourism Research Organization
  - (D) UNWTO – Research Association
60. The first nuclear test of India was conducted at
- (A) Chandipur at sea
  - (B) Trombay
  - (C) Sriharikota
  - (D) Pokhran
61. What does a fly drive tour involve ?
- (A) Taxies, cabs and ferries
  - (B) Monorail, taxies and stay in hotels
  - (C) Sea cruises, air travel and taxis
  - (D) Aircraft and cars on rent, stay in luxury hotels

62. ಮಾಸ್ಲೋ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೇಣಿವರ್ಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಯಾವುದು ?
 (A) ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಬೇಕು
 (B) ಕಡಿಮೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಬೇಕು
 (C) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ
 (D) ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವುದು
63. ಸುಸ್ಥಿರ ಕಡಲತೀರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ ?
 (A) ಮಾಲ್ಡೀವ್ಸ್
 (B) ಸ್ಪೈನ್
 (C) ಫ್ರಾನ್ಸ್
 (D) ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್
64. O₃ ಎಂಬ ಅನಿಲವು ಭೂ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ
 (A) ಭೂಮಂಡಲದ ಸೂರ್ಯ ಶಾಖವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ
 (B) ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ಅನಿಲವು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ
 (C) ಪೊಟೋಸಿಂಥೆಸಿಸ್ ಎಂಬ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವುದು
 (D) ಅಲ್ಟ್ರಾ ವೈಲೆಟ್ ಕಿರಣವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ತಡೆಹಾಕುವುದು
65. ಕೇರಳದ ಯಾವ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೇಪಿಯರ್ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಇದೆ ?
 (A) ಕೊಚ್ಚಿನ್
 (B) ತಿರುವನಂತಪುರ
 (C) ತ್ರಿಸೂರ್
 (D) ತಿರುವಳ್ಳಿ
66. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಜಾಹೀರಾತಿನ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ?
 (A) ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವುದು
 (B) ಗ್ರಾಹಕರ ಮನ ಒಲಿಸುವುದು
 (C) ಗ್ರಾಹಕರ ಖರೀದಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸುವುದು
 (D) ಪುನಃ ಖರೀದಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಿಸುವುದು
67. ವಿಶ್ವ ಪ್ರಯಾಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ?
 (A) 1985 (B) 1989
 (C) 1990 (D) 1998
68. ಭಾರತದ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ರೇಖೆ ಕೆಳಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ?
 (A) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ (B) ಬಿಹಾರ
 (C) ಒಡಿಸ್ಸಾ (D) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
69. ಯಾವ ಕಾದಿರಿಸಿದ ಜೀವಗೋಳವನ್ನು UNESCO ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ ?
 (A) ಮನ್ನಾರ್ ಕೊಲ್ಲಿ
 (B) ನೀಲಗಿರಿ
 (C) ಪಂಚಮರಿ
 (D) ಸುಂದರ್‌ಬನ್
70. ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಲೈನ್-ಸ್ಟಾಫ್ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ ?
 (A) ಲೈನ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುವುದು
 (B) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಜ್ಞರು ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ
 (C) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಜ್ಞರು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ
 (D) ಬಹಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ

62. According to Maslow's theory of need hierarchy
- (A) Higher order needs would be satisfied first
  - (B) Lower order needs would be satisfied first
  - (C) There is pattern of satisfaction of needs of an individual
  - (D) Needs and wants are one and the same thing
63. Identify the country which has effectively managed sustainable beach tourism over one hundred years.
- (A) Maldives
  - (B) Spain
  - (C) France
  - (D) England
64. The presence of O₃ in the atmosphere of the earth
- (A) Has been responsible for increasing the average global temperature in recent years
  - (B) It is advantages since it supplies O₃ for people travelling in jets
  - (C) Hinders higher rate of photosynthesis
  - (D) Helps in checking the penetration of ultraviolet rays to earth
65. In which city of Kerala, the Napier museum is located ?
- (A) Kochin
  - (B) Thiruvananthapuram
  - (C) Trissur
  - (D) Thiruvalla
66. Which one of the following is not a function of advertising ?
- (A) Informing the customer
  - (B) Persuading the customer
  - (C) Understanding the buying capacity of the customer
  - (D) Reminding the customer for a repeat purchase
67. Identify the year in which WTTC was established ?
- (A) 1985
  - (B) 1989
  - (C) 1990
  - (D) 1998
68. Which State has highest proportion of its population below the poverty line ?
- (A) M.P.
  - (B) Bihar
  - (C) Odisha
  - (D) U.P.
69. Which Biosphere Reserve has not been recognised by UNESCO ?
- (A) Gulf of Mannar
  - (B) Nilgiris
  - (C) Panchmarhi
  - (D) Sunderbans
70. Which one of the following is not a cause of line-staff conflict ?
- (A) Dilutions of authority of a line manager
  - (B) Staff specialists are not responsible but are quite powerful
  - (C) Staff specialists are experts in one or two fields
  - (D) Management takes advice of staff specialists most of the times

ಪ್ರಶ್ನೆ: 71-75 :

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯ ಸಮೂಹವನ್ನು ಓದಿ, ನಂತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ವಾಕ್ಯ ಸಮೂಹವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ 71-75 ಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಪರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದ ತರಬೇತಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸೇವಾ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಾಗ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ, ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ಹಣಕಾಸಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪಾನೀಯ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ರಚನೆ.

ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಹಲವು ಹಂತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕೆಲಸದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಕೆಲಸದ ವಿವರಣೆ, ಕೆಲಸದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆ ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮುನ್ಸೂಚನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಹತೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

71. ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲ ?

- (A) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತರಬೇತಿ
- (B) ವೃತ್ತಿಪರ ನಿರ್ವಹಣೆ
- (C) ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಸಮೂಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು
- (D) ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಉತ್ತೇಜನ

72. ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

- (A) ಕೆಲಸದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
- (B) ಕೆಲಸದ ವಿವರಣೆ
- (C) ಕೆಲಸದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವುದು
- (D) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮುನ್ಸೂಚನೆ

73. ಈ ವಾಕ್ಯ ಸಮೂಹದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೊಂದಿದೆ ?

- (A) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಯೋಜನೆ
- (B) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
- (C) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ರಚನೆ
- (D) ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ

74. ಈ ವಾಕ್ಯ ಸಮೂಹದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಾರಾಂಶವೇನಾಗಿರಬೇಕು ?

- (A) ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರಿಯಾದ ಮೂಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
- (B) ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು
- (C) ಭವಿಷ್ಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು
- (D) ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೌಕರರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು

75. ಈ ವಾಕ್ಯ ಸಮೂಹದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯವು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದದ್ದಿಲ್ಲ ?

- (A) ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ
- (B) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
- (C) ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ
- (D) ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ರಚನೆ

Que. 71-75 :

Efficient and professional management is an obvious prerequisite of tourism development, of equal importance, however, is the quality of staff training, which is often relatively neglected. Tourism basically being a service business, a developing destination must take the necessary steps to build a pool of efficiently trained man power to fill various jobs which will be created subsequently.

In planning for human resource development, programmes should be established to screen and train prospective employees so that they could acquire both attitudinal as well as technical skills. Technical skills required include facility and equipment operation and maintenance, financial management, food and beverage production and service, personnel management and administration and system analysis and design. In order to determine the need for various personnel required, a staff planning exercise may be done. This involves a series of steps which include job analysis, preparing job descriptions, job specification and preparing staff forecast. This sequence of activities leads to a detailed of exactly what types of persons, with which specific qualifications and skills will be required at all major facilities within the tourist destination. All this helps in determining the development of requisite education and training programmes within the country for local residents.

71. Which of the following may not be a prerequisite for successful tourism development ?

- (A) Staff training
- (B) Professional Management
- (C) Creating a pool of trained manpower
- (D) Timely promotion of staff

72. Pick the odd one out.

- (A) Job analysis
- (B) Job description
- (C) Job enrichment
- (D) Staff forecast

73. What among the following is the essence of this passage ?

- (A) Human resource planning in tourism
- (B) Need for training and development of tourism staff
- (C) Job design in tourism
- (D) Local community participation in tourism

74. What according to this passage should be the essence of planning for HRD ?

- (A) Identifying the right source of recruitment
- (B) Establishing programmes for timely promotion of employees
- (C) Establishing programmes to screen and train prospective employees
- (D) Ensuring the welfare of the employees in the organisation

75. Which of the following may not be a technical skill required by an employee in the tourism sector according to this passage ?

- (A) Financial management
- (B) Marketing management
- (C) Personnel management
- (D) Systems analysis and design

Total Number of Pages : 24

ಚಿತ್ರ ಬರಹಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ
Space for Rough Work